

**ODESA
NATIONAL UNIVERSITY
HERALD**
Volume 30. Issue 1(46) **2025**
SERIES
GEOGRAPHY
& GEOLOGY

**ВІСНИК
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**
ТОМ 30. Випуск 1(46) **2025**
СЕРІЯ
ГЕОГРАФІЧНІ
ТА ГЕОЛОГІЧНІ НАУКИ

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
ODESA I. I. MECHNIKOV NATIONAL UNIVERSITY

ODESA NATIONAL
UNIVERSITY
HERALD

Series: Geography & Geology

Scientific journal

Published Two issues a year

Series founded in 1996

Volume 30. Issue 1(46) 2025

Odesa
2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

ВІСНИК ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія: Географічні та геологічні науки

Науковий журнал

Виходить 2 рази на рік

Серія заснована у 1996 р.

ТОМ 30. Випуск 1(46) 2025

Одеса
2025

Засновник та видавець – Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Редакційна рада: В. І. Труба, канд. юр. наук (голова ред. ради); В. О. Іваниця, д-р біол. наук (заступник голови ред. ради); С. М. Андрієвський, д-р фіз.-мат. наук; В. В. Глебов, канд. іст. наук; Л. І. Стрій, к. філол. наук; Н. О. Кравченко, д. філол. наук; Л. М. Дунаєва, д-р політ. наук; В. В. Заморов, канд. біол. наук; О. В. Запорожченко, канд. біол. наук; О. А. Іванова, д-р наук із соц. комунікацій; Ю. А. Ніцук, д. фіз.-мат. наук; В. Г. Кушнір, д-р іст. наук; В. В. Менчук, канд. хім. наук; О. В. Суровцева, директор Наукової бібліотеки; Н. М. Крючкова, канд. екон. наук; Л. М. Токарчук, канд. юр. наук; М. І. Ніколаєва, канд. політ. наук; В. В. Яворська, д-р геогр. наук.

Редакційна колегія журналу:

В. В. Яворська, д-р геогр. наук, професор (*головний редактор*); С. В. Кадурін, канд. геол. наук, доцент (*заступник головного редактора*); К. В. Коломієць, канд. геогр. наук, доцент (*відповідальний секретар*); **Члени редакційної колегії:** О. Р. Андріанова, д-р геогр. наук; І. В. Буйневич, доктор філософії (Філадельфія, США); Г. В. Вихованець, д-р геогр. наук, професор; Зайга Кришьяне, д-р геогр. наук, професор (Латвія, Рига); Коболев Б. П., д-р геолог. наук, професор (Київ, Україна); С. П. Лезерман, доктор філософії, професор (Маямі, США); Ц. Мадрі, канд. геогр. наук, ад'юнкт (Польща, Познань); Т. П. Мокрицька, д-р геолог. наук, професор (Дніпро, Україна); А. В. Муровська, канд. геолог. наук (Київ, Україна); Л. Г. Руденко, д-р геогр. наук, академік НАН України (Київ, Україна); В. А. Сич, д-р геогр. наук, проф.; В. В. Янко, д-р геол.-мін. наук, професор.

Відповідальний за випуск – доц. К. В. Коломієць

Establisher and Publisher – Odesa I. I. Mechnikov National University

Editorial Council:

V. I. Truba, CandSc (Jurisprudence) (Chairman of Editorial Council), V. O. Ivanytsia, DSc (Biology) (Deputy Chairman of Editorial Council), S. M. Andriievskiy, DSc (Physico-mathematical Sciences), V. V. Hliebov, CandSc (History), L. I. Striy, CandSc (Philology), L. M. Dunaieva, DSc (Politology), V. V. Zamorov, CandSc (Biology), O. V. Zaporozhchenko, CandSc (Biology), O. A. Ivanova, DSc (Social Communications), Yu. A. Nitsuk, DSc (Physics & Mathematics), V. G. Kushnir, DSc (History), V. V. Menchuk, CandSc (Chemistry), O. V. Surovtceva, Director of the Scientific Library, N. M. Kruchkova, CandSc (Economy), L. M. Tokarchuk, CandSc (Jurisprudence), M. I. Nikolayeva, CandSc (Politology), V. V. Yavorska, DSc (Geography).

Editorial board of the journal:

V. V. Yavorska, Geography (Odesa, Ukraine) – *Editor-in-Chief*; S. V. Kadurin, Geology (Odesa, Ukraine) – *Deputy Editor-in-Chief*; K. V. Kolomyiets, Geography (Odesa, Ukraine) – *Executive Secretary*; O. R. Andrianova, Geography (Odesa, Ukraine); I. V. Buynievich, Geology (Philadelphia, USA); V. P. Koboлев, Geology (Kyiv, Ukraine); G. V. Vykhovanetz, Geography (Odesa, Ukraine); Zaiga Krišjane, Geography (Latvia, Riga); S. P. Leatherman, Geography (Miami, USA); C. Mądry, Geography (Poland, Poznan); T. P. Mokritskaya, Geology (Dnipro, Ukraine); A. T. Murovska, Geology (Kyiv, Ukraine); L. G. Rudenko, Geography (Kyiv, Ukraine); V. A. Sych, Geography (Odesa, Ukraine); V. V. Yanko, Geology (Odesa, Ukraine).

Responsible for the issue – Assoc. Prof. K. V. Kolomyiets

«Вісник Одеського національного університету. Географічні і геологічні науки» входить до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б»). Затверджено наказом МОН України № 409 від 17.03.2020 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
Серія КВ № 11466–339Р від 07.07.2006 р.

Згідно із Рішенням Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 36 від 11.01.2024 р. журнал зареєстрований як друковане медіа із ідентифікатором R30–02547.

Затверджено до друку Вченою радою Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Протокол № 12 від 20 червня 2025 р.

© Одеський національний університет
імені І. І. Мечникова, 2025

ЗМІСТ

ГЕОГРАФІЧНІ НАУКИ

ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ

Гончарова Л. Д., Прокоф'єв О. М.

ДИНАМІКА СЕЗОННОЇ ТЕМПЕРАТУРИ ПОВІТРЯ В ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНІ
В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ КЛІМАТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ 11

Гусайлов В. І.

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ГІДРОТЕХНІЧНИХ СПОРУД НА МАЛОМУ
АДЖАЛИЦЬКОМУ ЛИМАНИ (УЗБЕРЕЖЖЯ ЧОРНОГО МОРЯ)..... 25

Кічук Н. С., Овчарук В. А., Кушенко Л. В.

ОЦІНКА ЯКОСТІ ВОДИ РІЧОК ПРИЧОРНОМОР'Я В МЕЖАХ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ГІДРОХІМІЧНИМИ ПОКАЗНИКАМИ 35

Муркалов О. Б., Стоян О. О., Дмитриков О. О.

МОРФОМЕТРИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ РЕЛЬЄФУ ВОДОЗБОРУ
ВЕЛИКОГО АДЖАЛИЦЬКОГО ЛИМАНУ (ЧОРНЕ МОРЕ) 54

Шуйський Ю. Д., Гусайлов В. І., Костюков А. М.

ЗАГАЛЬНА ПРИРОДНА ХАРАКТЕРИСТИКА РІЧКИ ІНГУЛ ТА ЇЇ ВПЛИВ
НА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ (БАСЕЙН ЧОРНОГО МОРЯ) 66

Шуйський Ю. Д.

ВИЗНАЧЕННЯ ТА АНАЛІЗ ЗАКОНІВ У ТЕОРІЇ ГЕОГРАФІЧНОЇ НАУКИ
ТА ЇЇ ГАЛУЗЕЙ 80

ҐРУНТОЗНАВСТВО ТА ГЕОГРАФІЯ ҐРУНТІВ

Адобовська М. В., Сидорук К. В.

ОЦІНКА СТАНУ ТА МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ҐРУНТІВ
У ВЕРХІВ'Ї РІЧКИ ВЕЛИКИЙ КУЯЛЬНИК 92

Михайлюк В. І.

ХІМІЧНИЙ СКЛАД ҐРУНТІВ ВИРВ У ЗОНАХ ВИБУХІВ МІН І СНАРЯДІВ:
ОЦІНКА ВОСННО-ТЕХНОГЕННОГО ЗАБРУДНЕННЯ 107

ЕКОНОМІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ І ТУРИЗМ

Заблотовська Н. В., Заблотовський В. Д., Ванзяк М. С.

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ
РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОЇ МЕРЕЖІ НА ЛОКАЛЬНОМУ РІВНІ (НА ПРИКЛАДІ
ВЕРЕНЧАНСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ) 122

Коломієць К. В., Бондаренко О. О., Романіщук І. О.

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ ДЕМОГРАФІЧНОГО ФАКТОРУ
НА РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ..... 132

Остра В. А., Яворська В. В.

ДЕМОГРАФІЧНА КРИЗА ТА МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ: ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК
ТА НАСЛІДКИ ДЛЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ 147

Пархоменко О. Г., Яворська В. В. СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ЗАХВОРЮВАНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	160
Сич В. А., Заїченко О. О. ЕВОЛЮЦІЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ: АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МОДЕЛЕЙ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ.....	171
Сич В. А., Яременко П. І. СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СФЕРИ КУЛЬТУРИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	187
Соколовський В. А., Сич В. А., Шашеро А. М. ФОРМУВАННЯ НОВОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ МЕРЕЖИ МЕДИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	199
Тригуб В. І., Барановська Д. В. ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН ГЕОГРАФІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ У ЗВО	211
Яворська В. В., Ляшкова О. О. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	222
Яворська В. В., Мельник Н. В., Мельник А. В., Ханас У. Я., Єрко І. В. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ОСНОВНА ПАРАДИГМА СУЧАСНОГО КРУЇЗНОГО ТУРИЗМУ.....	234

ГЕОЛОГІЧНІ НАУКИ

ЗАГАЛЬНА, МОРСЬКА ГЕОЛОГІЯ ТА ПАЛЕОНТОЛОГІЯ

Золоторьов М. Г. СУЧАСНА РЕСЕДИМЕНТАЦІЯ ДОННИХ ВІДКЛАДЕНЬ ДУНАЙСЬКОГО РАЙОНУ ЧОРНОГО МОРЯ.....	251
Ємельянов В. О., Наседкін Є. І., Федорончук Н. О., Куковська Т. С. ІДЕНТИФІКАЦІЯ МІКРОПЛАСТИКУ В ПРОБАХ ДОННИХ ВІДКЛАДІВ – ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ТА ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ МЕТОДИКИ ДОСЛІДЖЕНЬ....	262
Коваленко В. А. НОВІ ДАНІ ЗА ПРІСНОВОДНИМИ МОЛЮСКАМИ СЕКЦІЇ <i>AMPULLACEANA</i> ПІДРОДУ <i>PEREGRIANA</i> (GASTROPODA, PULMONATA, LYMNÆIDAE) НЕОГЕНУ СЕРБІЇ ТА ІНШИХ ТЕРИТОРІЙ	276
Кузьменко О. Є., Кадурін С. В. МОРФОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ ПІДВОДНОГО РЕЛЬЄФУ В РАЙОНІ УКРАЇНСЬКОЇ АНТАРКТИЧНОЇ СТАНЦІЇ «АКАДЕМІК ВЕРНАДСЬКИЙ» ЯК ОСНОВА ДЛЯ ОЦІНКИ УМОВ ОСАДКОНАКОПИЧЕННЯ	286
Кузьменко А. Є., Шаталін С. М. РІВНЕВИЙ РЕЖИМ ЧОРНОГО МОРЯ ПРИ АНАЛІЗІ ДИНАМІКИ ЗМІН БЕРЕГОВОЇ ЛІНІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ ДЗЗ НА ПРИКЛАДІ ДІЛЯНКИ УЗБЕРЕЖЖЯ В РАЙОНІ С. ЛЕБЕДІВКА.....	298
Педан Г. С., Каракіча Ю. В. ДИНАМІКА ГЛЯЦІАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ В ПІЗНЬОМУ ПЛЕЙСТОЦЕН-ГОЛОЦЕНІ В РАЙОНІ АНТАРКТИЧНОГО ПІВОСТРОВА НА ПІДСТАВІ ОПУБЛІКОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	309

CONTENTS

GEOGRAPHICAL SCIENCES

PHYSICAL GEOGRAPHY

Goncharova L. D., Prokofiev O. M.

DYNAMICS OF SEASONAL AIR TEMPERATURE IN THE ODESA REGION
IN THE CONTEXT OF GLOBAL CLIMATE TRANSFORMATIONS..... 11

Husaylov V. I.

THE HISTORY OF THE CREATION OF HYDROTECHNICAL STRUCTURES
ON THE SMALL ADZHALYK ESTUARY (BLACK SEA)..... 25

Kichuk K. S., Ovcharuk V. A., Kushchenko L. V.

WATER QUALITY ASSESSMENT OF THE BLACK SEA RIVERS WITHIN
THE ODESA REGION ACCORDING TO HYDROCHEMICAL INDICATORS..... 35

Murkalov O. B., Stoyan O. O., Dmytrykov O. O.

MORPHOMETRIC CHARACTERISTICS OF THE WATERSHED RELIEF
OF THE VELYKYI ADZHALYK LIMAN (BLACK SEA)..... 54

Shuisky Yu. D., Husaylov V. I., Kostiuikov A. M.

GENERAL NATURAL CHARACTERISTICS OF THE INGUL RIVER
AND ITS IMPACT ON LAND USE (BLACK SEA BASIN)..... 66

Shuisky Yu. D.

DEFINITION AND ANALYSIS OF LAWS IN THE THEORY OF GEOGRAPHICAL
SCIENCE AND ITS BRANCHES..... 80

SOIL SCIENCE

Adobovska M. V., Sydoruk K. V.

ASSESSMENT OF THE CONDITION AND MORPHOLOGICAL FEATURES
OF SOILS IN THE UPPER REACHES OF THE VELYKYI KUYALNYK RIVER..... 92

Mykhailiuk V. I.

CHEMICAL COMPOSITION OF CRATER SOILS IN MINE AND SHELL EXPLOSION
ZONES: ASSESSMENT OF MILITARY-TECHNOGENIC CONTAMINATION 107

ECONOMIC AND SOCIAL GEOGRAPHY AND TOURISM

Zablotovska N. V., Zablotovskiy V. D., Vanziak M. S.

SOCIO-GEOGRAPHICAL ASPECT OF TERRITORIAL PLANNING OF TRANSPORT
NETWORK DEVELOPMENT AT THE LOCAL LEVEL (ON THE EXAMPLE
OF VERENCHANY TERRITORIAL COMMUNITY OF CHERNIVTSI REGION) 122

Kolomiyets K. V., Bondarenko O. O., Romanishchuk O. I.

METHODOLOGICAL APPROACHES TO STUDYING THE IMPACT
OF DEMOGRAPHIC FACTORS ON THE DEVELOPMENT OF RURAL TOURISM
IN THE ODESA REGION..... 132

Ostra V. A., Yavorska V. V.

DEMOGRAPHIC CRISIS AND MIGRATION PROCESSES: INTERRELATION
AND IMPLICATIONS FOR SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT..... 147

Parkhomenko O. H., Yavorska V. V.

SOCIO-GEOGRAPHICAL ANALYSIS OF THE POPULATION'S MORBIDITY
IN THE ODESA REGION..... 160

Sych V. A., Zaichenko O. O. THE EVOLUTION OF THE TERRITORIAL ORGANIZATION OF THE RURAL POPULATION: ANALYSIS OF MODERN MODELS AND DEVELOPMENT PROSPECTS IN THE CONTEXT OF POST-WAR RECONSTRUCTION IN UKRAINE....	171
Sych V. A., Yaremenko P. I. SOCIO-GEOGRAPHICAL ANALYSIS OF THE TERRITORIAL ORGANIZATION OF THE CULTURAL SPHERE IN THE ODESA REGION.....	187
Sokolovskyi V. A., Sych V. A., Shashero A. M. FORMATION OF A NEW REGIONAL NETWORK OF MEDICAL SERVICES FOR THE POPULATION IN THE CONDITIONS OF HEALTH CARE SYSTEM REFORM AND DECENTRALIZATION	199
Trigub V. I., Baranovska D. V. ECOLOGICAL ASPECTS IN TEACHING GEOGRAPHY-ORIENTED DISCIPLINES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	211
Yavorska V. V., Liashkova O. O. PECULIARITIES OF THE DEVELOPMENT OF MEDICAL TOURISM IN UKRAINE	222
Yavorska V. V., Melnyk N. V., Melnyk A. V., Hanas U. Ya., Yerko I. V. INTERNATIONAL STANDARDS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT AS THE MAIN PARADIGM FOR THE DEVELOPMENT OF CRUISE TOURISM.....	234

GEOLOGICAL SCIENCES

GENERAL, MARINE GEOLOGY AND PALEONTOLOGY

Zolotarov M. G. MODERN RESEDIMENTATION OF BOTTOM SEDIMENTS OF THE DANUBE DISTRICT OF THE BLACK SEA	251
Iemelianov V. O., Nasiedkin Ye. I., Fedoronchuk N. O., Kukovska T. S. IDENTIFICATION OF MICROPLASTICS IN SEAFLOOR SEDIMENT SAMPLES – PRACTICAL EXPERIENCE AND PROBLEM ISSUES OF RESEARCH METHODOLOGY.....	262
Kovalenko V. A. NEW DATA ON FRESHWATER MOLLUSKS OF THE SECTION <i>AMPULLACEANA</i> OF THE SUBGENUS <i>PEREGRIANA</i> (GASTROPODA, PULMONATA, LYMNÆIDAE) OF THE NEOGENE OF SERBIA AND OTHER TERRITORIES.....	276
Kuzmenko O. Ye., Kadurin S. V. MORPHOMETRIC ANALYSIS OF THE SUBMARINE RELIEF IN THE AREA OF THE UKRAINIAN ANTARCTIC STATION “AKADEMIK VERNADSKY” AS A BASIS FOR THE ASSESSMENT OF SEDIMENTATION CONDITIONS	286
Kuzmenko A. Ye., Shatalin S. M. SEA LEVEL REGIME OF THE BLACK SEA IN THE ANALYSIS OF SHORELINE DYNAMICS BASED ON REMOTE SENSING DATA: A CASE STUDY OF THE COASTAL AREA NEAR LEBEDIVKA.....	298
Pedan H. S., Karakycha Yu. V. DYNAMICS OF GLACIAL PROCESSES IN THE LATE PLEISTOCENE-HOLOCENE IN THE AREA OF THE ANTARCTIC PENINSULA BASED ON PUBLISHED LITERATURE.....	309

Верстка – В. Г. Вітвицька

Підписано до друку 30.06.2025 р. Формат 70×108/16. Ум. друк. арк. 28,22.
Наклад 50 пр. Зам. № 2976.

Видавець:

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
вул. Університетська, 12, м. Одеса, 65082, Україна
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4215 від 22.11.2011 р.
Тел.: (048) 723 28 39, E-mail: druk@onu.edu.ua

Виготовлювач:
Друкарня «Апрель» ФОП Бондаренко М.О.
вул. В. Арнаутська, 60, Одеса, 65045, Україна

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4684 від 13.02.2014 р.
Тел.: +38 (048) 703 11 86
E-mail: info@aprel.od.ua

Надруковано з готового оригінал-макета